

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: piątek, 13, czerwiec 2025 11:27
Katarzyna Sekuła
Odśłony: 688

W 2024 roku biblioteki publiczne w Polsce utrzymały swoją istotną rolę w życiu społecznym i kulturalnym. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że na koniec roku działało 7 541 placówek bibliotecznych, w tym 4 925 filii. W ciągu dwunastu miesięcy 5,4 miliona czytelników wypożyczyło łącznie niemal 99 milionów książek. To więcej niż rok wcześniej – zarówno pod względem liczby wypożyczeń, jak i aktywnych użytkowników.

Biblioteki w każdej gminie

Pomimo dynamicznych zmian technologicznych i konkurencji ze strony mediów cyfrowych, biblioteki publiczne zachowały zasięg ogólnokrajowy. Najwięcej placówek działało w województwie mazowieckim (943), najmniej – w podlaskim (223). Co istotne, aż 64% bibliotek funkcjonowało na terenach wiejskich, podkreślając ich rolę w wyrównywaniu szans edukacyjnych.

Średnio na jedną bibliotekę przypadało 4 971 mieszkańców, jednak wartości te różniły się regionalnie – od 3 154 osób w województwie opolskim do 7 587 w województwie pomorskim. Przeciętna powierzchnia biblioteki wynosiła 162 m², a średnia liczba miejsc w czytelni – 16.

Księgozbiór i zbiory specjalne

Na koniec 2024 r. polskie biblioteki dysponowały księgozbiorem liczącym 124,4 mln woluminów. Zdecydowaną większość – 98,5% – stanowiły książki. W strukturze zasobów znalazło się również 6,1 mln zbiorów specjalnych, głównie materiałów audiowizualnych, które odpowiadały za 57,1% tej kategorii.

Więcej wypożyczeń, więcej czytelników

Wzrost zainteresowania usługami bibliotek potwierdzają dane dotyczące wypożyczeń. W 2024 roku na zewnątrz wypożyczono 98,8 mln woluminów oraz 2,7 mln materiałów specjalnych. Liczba czytelników wzrosła o 1% względem 2023 r., osiągając poziom 5,4 mln, a zarejestrowanych użytkowników – osób posiadających ważną kartę biblioteczną – było 6,4 mln (wzrost o 1,3%).

Przeciętny czytelnik wypożyczył 18 książek rocznie. Najbardziej aktywni byli użytkownicy w województwie świętokrzyskim (23 książki), najmniej – w pomorskim (15 książek). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25–44 lata, które odpowiadały za 25% wszystkich czytelników. Najwięcej użytkowników na jedną placówkę przypadało w województwie pomorskim (1 114), a najmniej – w podkarpackim (440).

Biblioteki jako centra kultury i edukacji

Poza wypożyczaniem książek biblioteki oferowały również bogaty program wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. W ciągu roku odbyło się 177,3 tys. imprez stacjonarnych, z udziałem 5,6 mln osób. Ponadto każda placówka zorganizowała średnio 54 godziny zajęć edukacyjnych, podkreślając swoją rolę jako lokalnych centrów aktywności społecznej.

Cyfrowa transformacja bibliotek

Proces cyfryzacji zasobów i usług bibliotecznych jest kontynuowany. Aż 96,3% placówek było wyposażonych w komputery, z czego 46% stanowisk udostępniono użytkownikom. Ponad 6,5 tys. bibliotek korzystało z komputerowych systemów bibliotecznych, a 88,8% oferowało różnego rodzaju usługi elektroniczne.

Najbardziej rozpowszechnione były katalogi on-line (93,2%), zdalna rezerwacja materiałów (71,4%) oraz

Ciche serce kultury - Polacy wracają do bibliotek

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: piątek, 13, czerwiec 2025 11:27

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 688

elektroniczne przypomnienia o terminie zwrotu (67,3%). Co czwarta biblioteka umożliwiała również rejestrację użytkowników przez internet.

Kadry i rozwój zawodowy

Na koniec 2024 roku w bibliotekach publicznych pracowało 22,1 tys. osób, z czego 15,2 tys. na stanowiskach bibliotekarskich. Ponad 64% bibliotekarzy posiadało wykształcenie kierunkowe. Duży nacisk położono na rozwój kompetencji zawodowych – aż 67,2% pracowników wzięło udział w szkoleniach sfinansowanych przez pracodawcę.

Biblioteki publiczne, mimo wyzwań związanych z cyfryzacją i zmieniającymi się potrzebami użytkowników, nie tracą znaczenia. Ich rola ewoluuje – dziś to nie tylko miejsca dostępu do książek, lecz także instytucje wspierające edukację, integrację społeczną oraz rozwój kompetencji cyfrowych i kulturowych.

Źródło: GUS